

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ В ЛЮДИНУ В УМОВАХ РИНКУ

Ажажа М.А. (м. Запоріжжя)

Анотація

В статті дається аналіз проведення ефективної сучасної інвестиційної політики на ринку освітніх послуг; дається формулювання поняття «людський капітал», перераховуються найсуттєвіші види інвестицій у людський капітал

Ключові слова

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ, ІНВЕСТИЦІЇ, ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО, ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, РИНОК ОСВІТНІХ ПОСЛУГ, ОСВІТА, ПОТЕНЦІАЛ, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ.

Вступ

Актуальність теми досліджень в тому, що в Україні інвестування в людину поки що перебуває поза сферою інформаційного суспільства. Досі в нашій державі немає не лише програми, а й концепції його побудови. А звідси і низькі рівні фінансового забезпечення інформаційних розробок. Така ситуація негативно позначається і на економіці в цілому. Адже держава, яка повно й оперативно ставить на службу людству інформаційні ресурси, створює передумови для економічного і соціального розвитку, отримує істотні переваги перед іншими країнами. Повинен формуватися світ освічених людей, пов'язаних єдиним каналом спілкування.

В сучасних умовах проблема використання людського капіталу стає все більш актуальною. Вирішальна роль у розвитку економіки держави надається людині як носію багатства, що зумовлює максимальне та всестороннє використання людських ресурсів.

Мета статті:

- проаналізувати концепцію ефективності в людину в умовах ринку;
- обґрунтувати теоретико-понятійний апарат «людського потенціалу»;
- дати аналіз сутності ефективного ринку освітніх послуг;
- визначити, що являють собою інвестиції в людський капітал;
- проаналізувати інвестиції в людину в умовах глобалізації.

Обговорення проблеми

Існує поняття "людський капітал", яке базується на двох самостійних теоріях: теорії "інвестиції в людину" та теорії "виробництво людського капіталу".

Людський капітал – це сформований у результаті інвестицій та накопичень людиною певний запас умінь, навиків, здібностей, мотивацій. Його формування, подібно накопиченню фізичного або фінансового капіталу, вимагає вилучення коштів від поточного

споживання заради одержання додаткових доходів у майбутньому. До найважливіших видів людських інвестицій відносять освіту, підготовку на виробництві, міграцію, інформаційний пошук, охорону здоров'я. Він є формою капіталу, тому що є джерелом майбутніх злетів людини, або задоволення потреб людини. Він людський, тому що є складовою частиною людини.

Людський капітал (тобто запас знань і здібностей, накопичених працівником, студентом) може реалізуватися тільки в праці свого власника. Навпроти, зростання вартості капіталу не вимагає від власника будь-яких витрат праці з його боку. Під цим поняттям усвідомлюють той факт, що навички й здібності людей можуть бути запасом, тобто можуть бути накопичувальними. З точки зору безпосереднього процесу виробництва розвиток людських здібностей можна розглядати як виробництво основного капіталу, причому цим основним капіталом є сама людина. Критерій «внутрішня норма віддачі» (internal norm of return) – r , розраховується із наступної формули:

$$\sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+r)^t} = \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

де, B_t – дохід від освіти в період часу t ;

C_t – витрати на навчання в період часу t ;

r – внутрішня норма віддачі витрат на освіту;

t – кількість періодів часу.

Поняття формування фізичного капіталу й формування людського капіталу (робочої сили) мають певну техніко-економічну тотожність: і те, і інше вимагає відволікання значних засобів на шкоду поточному споживанню, від обох залежить рівень розвитку економіки в майбутньому, обидва типи вкладень дають тривалий за своїм характером продуктивний ефект.

До очікуваної віддачі від інвестицій у людський капітал співставляють більш високий рівень заробітків, більше задоволення від обраної роботи протягом життя, а також більш високу оцінку неринкових видів діяльності.

Інвестиціям в освіту як головному компоненту накопичення людського капіталу приділяється особлива увага в будь-якому суспільстві, що сприяє об'єднанню зусиль як осіб, що бажають одержати освіту, так і інвесторів освіти.

Ефективний ринок освітніх послуг – це сфера економічних відносин, що виникають між суб'єктами ринкових відносин із приводу купівлі і продажу такого специфічного товару, як освітні послуги. Специфіка такої послуги в тому, що вона являє собою послугу соціального характеру щодо передачі індивіду знань, досвіду, умінь і навичок, спрямованих на одночасне задоволення потреби людини (індивідуальна потреба), що господарюють та інших суб'єктів

економіки (групова, або колективна потреба) та суспільства (суспільна потреба) у підвищенні освітнього і професійного рівня.

Механізм функціонування ринку освітніх послуг має свої особливості, зокрема, економічна ефективність відіграє підлеглу роль, у той час як першочергове значення має соціальна ефективність.

Знання є складовою частиною ефективного розвитку людського капіталу (потенціалу), під яким розуміють знання, здібності, навички і мотивації. Цей капітал постійно накопичується. **Найсуттєвішими видами інвестицій у людський капітал стають інвестиції в освіту, виховання, підготовку кадрів.** Кожна держава зацікавлена в тому, щоб освічених людей у ній було якомога більше.

В умовах становлення ринкових відносин потреба у вищій освіті зростає ще й тому, що вона сприяє підвищенню соціального статусу громадян, зростанню їхнього добробуту.

Вирішальна роль у формуванні інформаційного суспільства належить освіті і науці. Однак в Україні вони вже тривалий час фінансуються за залишковим принципом. Не можна не погодитися з тими, хто сьогодні нагадує, що країна, яка економить на освіті, приречена на вічне "відставання". Інвестування у розвиток молодшої людини є найвигіднішим і найменш ризикованим.

На початку XXI століття ринок освітніх послуг повинен розвиватися з врахуванням трьох основних тенденцій:

- глобалізація;
- безперервне навчання протягом усього життя;
- інформаційні технології.

Ефект глобалізації економіки враховується не тільки політиками і законодавцями, але і регіонами і навчальними закладами, яким приходиться погоджувати міжнародну проблематику з щоденною практичною діяльністю. Для підвищення професійної кваліфікації необхідно: враховувати вимоги міжнародних освітніх стандартів; ВНЗ повинні мати можливість запрошувати закордонних професорів і викладачів; підтримувати інтернаціональний формат ініціатив і менеджменту.

Концепція безперервного навчання повинна передбачати придбання визначених знань, умінь і навичок протягом усього життя, бажання постійно підвищувати кваліфікацію й освітній рівень, готовність вчитися і пристосовуватися до вимог швидкоплинного світу, навченість і відповідальність за знання, що здобуваються.

Інформаційне суспільство – це свого роду прояв інстинкту самозбереження людства як біологічного виду. Таке суспільство зорієнтоване на отримання інформації не лише власне про себе, а й про навколишнє природне середовище, що має допомогти гнучкіше адаптуватися до нього, виключаючи будь-які економічні потрясіння. Ще в середині XX ст. американський вчений Норберт Вінер констатував, що, на відміну від сировини та енергії, інформація має

специфічну властивість: у міру використання її величина не лише не зменшується, а, навпаки, значно зростає. Оволодівши інформацією, людина може змінити хід розвитку суспільства.

Ось чому інформаційні технології стали стимулом розвитку не лише для гуманітарної сфери, а й для економіки в цілому.

Отже, ефективний розвиток інформаційного суспільства – це відповідь людства на виклик часу. Сьогодні основним капіталом будь-якого підприємства стають інтелектуальна власність, ноу-хау, знання, вміння, навички, інформація, а не традиційні ресурси та матеріальні активи. Виникають нові галузі бізнесу – персоналізоване забезпечення інформацією, дистанційне технічне обслуговування та навчання, електронна індустрія розваг, різні форми електронної торгівлі. Тобто із зростанням обсягу інформації зростає і рівень її використання.

Інформація, яка доносить до споживачів необхідні знання, є глобальним стратегічним ресурсом і виконує одну з основних функцій в управлінні виробництвом, адже знання завжди були силою, давали конкурентну перевагу в будь-якій сфері виробничої діяльності, тому що, чим більшою інформацією володіє людина, тим адекватніше вона зможе сформулювати для себе образ об'єктивної реальності, гармонійніше вписатись у навколишній світ. А це дасть їй змогу з максимальною повнотою розкрити свій фізичний, інтелектуальний і духовний потенціал. Цьому повинно сприяти впровадження нових педагогічних методик, пов'язаних із пошуком та відбором інформації з допомогою телекомунікаційних технологій, її аналізом і перетворенням на знання. Добре освічена людина формує здорове соціальне середовище, легше адаптується до змін у суспільстві.

Високі показники ефективності інвестицій в освіту підтверджують необхідність їх подальшого збільшення. Знання стають основою тих змін, які відбуваються у виробництві. З підвищенням освітнього рівня населення та інтелектуального потенціалу збільшується продуктивність праці, вивільнюються працівники зі сфери матеріального виробництва і зростає частка тих, які займаються продукуванням знань. До останніх належать не лише освітяни, а й працівники культури, професіонали в галузі менеджменту, маркетингу тощо.

Освіта – єдина сфера, яка, сама себе повністю відтворюючи, впливає на всі інші сфери, визначає тенденції та перспективи їхнього розвитку. Саме ефективність інвестицій в освіту працює на майбутнє, динамічно реагуючи на зміни у зовнішньому середовищі, адаптуючись до нових потреб суспільства і водночас активно впливаючи на його стан, визначаючи тим самим і самі потреби. Освіта як складова гуманітарної сфери, з одного боку, сприяє формуванню інформаційної економіки, з іншого – значною мірою залежить від неї.

У розвинених країнах активну участь у фінансуванні розвитку освіти бере бізнес (у США, наприклад, бізнесмени на підготовку, перепідготовку та підвищення рівня освіти і кваліфікації своїх працівників щорічно витрачають 200-210 млрд. доларів). Використовують тут й інші канали залучення коштів – такі, як введення часткової оплати витрат на освіту, зокрема, освітній кредит, стимулювання діяльності приватного сектора тощо.

За визначенням одного з дослідників інформаційного суспільства американського соціолога М. Кастельса, загальноновизнаними ознаками суспільства, яке отримує інвестиційну підтримку є:

- можливість отримання інформації з будь-якого питання;
- наявність у державі необхідної для роботи інформаційної технології та відповідної інфраструктури, що дає змогу створювати, підтримувати і розвивати комплекс інформаційних ресурсів, які забезпечують динамічний поступ суспільства;
- широкий розвиток комунікаційних мереж, які зв'язують окремі регіони і континенти;
- передача інформації у глобальних масштабах;
- забезпечення формування єдиного світового інформаційного простору.

Для вирішення проблем інвестиційної політики у освітянській галузі треба вирішити наступні задачі:

- рішуче відказатися від суб'єктивного ненормованого розподілу фінансових ресурсів, активно протидіяти діючій тенденції до централізації фінансування, його персоніфікації;
- необхідно посилити контроль за фінансуванням зі сторони користувача освітянських послуг, розробити та впровадити кредитні механізми освіти.

Інвестиції в навчання – це запорука успіху та конкурентоспроможності бізнесу. Вітчизняна освіта, яка досягла успіху, розвиваючись разом з більшістю українських галузей враховує реалії сьогодення і умови ефективного, прибуткового ведення бізнесу в Україні.

Незважаючи на економічну кризу і недостатнє фінансування освітньої галузі, попит на освітні послуги, пов'язані із загальноосвітньою, професійною підготовкою і перепідготовкою, в Україні зростає. Це стимулюється структурними змінами в економіці, появою нових робочих місць, де потрібні нові знання в галузі економіки, інформатизації, юриспруденції, менеджменту, маркетингу тощо. Певною мірою прагнення освоїти новий фах і підвищити свою кваліфікацію зумовлюється і таким негативним явищем, як безробіття.

Якщо враховувати зміни, що відбуваються в економіці, соціальному і політичному житті у період ринкових відносин, можна відмітити, що вони спонукають до відповідних змін і в розвитку

освітньої сфери за допомогою ефективного проведення інвестиційної політики. І від того, наскільки динамічними будуть ці зміни, значною мірою залежать темпи формування інформаційного суспільства в Україні.

Сучасний етап суспільного розвитку має становити перед всіма гілками влади на перший план вирішення задачі по зростанню якості життя як основи стабільного розвитку. Для цього необхідно поповнювати реальним змістом конституційні гарантії, будувати та проводити соціально-економічну політику, направлену на досягнення високого рівня забезпеченості матеріальних та духовних потреб населення. Настав час зрозуміти, що інвестиції в людський капітал найефективніші – і для облаштованості національної території, і для залучення іноземних інвестицій, і для досягнення мети – сильної, процвітаючої України.

Ефективність інвестицій в людину є предметом індивідуального або суспільного вибору, що можуть бути взаємодоповненнями, але повинні відповідати критеріям раціональності.

Якщо розглянути проблеми мікрорівня освітньої галузі, то доречно було б систематизувати економічно ефективні нововведення з урахуванням можливості відновлення існуючих продуктів і послуг, сфер предметної спеціалізації й регіональних ринків. **Центральним параметром** є використаний освітній продукт, що лежить в основі освітніх послуг. Самим новим нововведенням можна було б назвати програми навчання співробітників на робочому місці, що сприяло б зменшенню кількості студентів вечірніх відділень. Якщо раніше говорили: "вчаться й працюють", тепер все частіше говорять про схеми: "працюють і вчаться", що має фінансове обґрунтування: підприємства витрачають на навчання співробітників на робочих місцях приблизно стільки ж, скільки держава витрачає на середню освіту.

Другий параметр – це сфера навчальних спеціальностей і спеціалізацій. Перехід у нові області є важливою інновацією для освітньої організації, причому, ця інновація приводить до системних змін у діяльності відповідної установи. Наприклад, перехід до паралельного функціонування в різних спеціальностях може зумовити зміну статусу організації: коледж у ряді випадків стає вузом, спеціалізований навчальний інститут – університетом.

Третій параметр – регіональний ринок, на якому працює освітня установа. Пошук нових ринків визначається двома основними факторами: підвищенням рівня конкуренції на старих ринках і їхньому насиченні, а також прагненням розширити поле діяльності.

Швидкість перетворення інтелектуального продукту в освітній визначає можливість створення нових освітніх продуктів і послуг. Чим вище така швидкість, тим більше можливостей перетворення

наукового продукту в освітній, однак, тут виникають проблеми комерціалізації інтелектуальних і авторських прав.

При аналізі способів і форм залучення освітніх продуктів можна було б виділити спосіб використання наявних освітніх продуктів, тобто їхню адаптацію до особливостей даної установи й ринку, що обслуговує його, створення на цій основі освітнього продукту, на основі якого може бути зроблена послуга. В основі такого продукту лежать розроблені методичні посібники, навчальні курси й програми. Другий спосіб представляє комплексне запозичення освітнього продукту, включаючи використання допомоги й авторського нагляду його розроблювача. Найбільш послідовно цей спосіб реалізується в умовах освітнього франчайзингу.

Висновки

Таким чином, інвестиції в людський капітал ефективно впливають на темпи економічного росту і добробут населення, але лише за певних умов. У цьому зв'язку державі необхідно перейти до більш ефективних форм освіти і забезпечити залучення додаткових засобів у цю сферу з різних джерел. Необхідна програма, яка передбачає структурні й організаційні зміни в області загальної і вищої освіти, зокрема – перехід на контрактну систему фінансових взаємин освітніх організацій і держави. Однак раціоналізація державної системи освіти – це необхідний, але досить тривалий процес. Для інвестицій у людський капітал у найближчі роки необхідно, насамперед, збільшення можливостей індивідуального вибору, поряд з комплексною реорганізацією існуючої системи освіти повинно відбуватися розширення навчання за кордоном і запрошення іноземних фахівців в українські вузи.

Ефективне нагромадження людського капіталу, орієнтоване на довгострокове зростання відноситься в першу чергу до сфери дії ринкових механізмів. Держава повинна робити прямий або непрямий вплив на процеси інвестування в людський капітал лише тоді, коли ринок не здатний повною мірою оцінити ефективність приватних інвестиційних рішень.

Необхідно враховувати зв'язок між витратами на освіту та інвестиціями в інші сфери економіки, як важливий момент з погляду визначення таких розмірів інвестицій в освіту, що у даних конкретних умовах забезпечували б оптимальне зростання економіки. Методологія визначення ефективності освітньої послуги становить особливий інтерес на рівні суб'єктів освітнього ринку коледжів, вузів, університетів.

Ринок освітніх послуг активно вивчається, тому питання методології оцінки економічної значущості освіти, освітньої послуги, нововведення стають актуальними. Існуючі методи визначення народногосподарських витрат на освіту передбачає придбання вартісних оцінок ефективності освіти (прямі методи) або отримання непрямой оцінки завдяки порівнянню

результатів з заданими цілями суспільного виробництва. Треба розглядати ефективність освіти з точки зору окремої особистості.

Аналіз зв'язків між витратами на освіту та інвестиціями в інші галузі економіки важливий з точки зору визначення таких розмірів інвестицій в освіту, які в даних конкретних умовах забезпечували б оптимальне зростання економіки.

Перспективою наукового дослідження є:

✓ розробка тенденції в організації професійної освіти в Україні, а саме: скорочення бюджетного фінансування програм підвищення кваліфікації й освітнього рівня робочої сили при збільшенні обсягів фінансування з бюджетів фірм;

✓ розвиток різних форм спільної компенсації витрат на навчання через стипендіальні, освітні й благодійні фонди;

✓ аналіз стратегічного курсу в організації професійної освіти, адекватної стратегії кадрової політики фірм, спрямованої на насичення виробничої сфери робочою силою, що володіє здатністю забезпечити успіх фірми в умовах загострення конкуренції на світовому ринку. Це досягається шляхом збільшення обсягу й розширення асортиментів послуг, розвитку форм цільової підготовки на договірній основі, працевлаштування випускників, розширення спектру нових дисциплін, мобільності навчального процесу, різноманітності форм навчання й поглиблення спеціалізації по теоретичній і практичній спрямованості.

Джерела

1. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ. под. науч. ред. О.И. Шкаратана. – М.: ГУВШЭ, 2000. – С. 77.

2. Марцинкевич В., Соболева И. Экономика человека. – М.: Аспект пресс, 1995. – С. 47.

3. Дорогунцов С.І, Куценко В.І. Освітня сфера в інформаційному суспільстві // Вісник, 2002. - №11.

Стаття надійшла 16.04.2005 р.

Наші автори

№ п/п	Прізвище, ім'я, по-батькові	Відомості
1	2	3
1.	<i>Пожуєв Володимир Іванович</i>	Доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри програмного забезпечення та математичного моделювання, ректор Запорізької державної інженерної академії
2.	<i>Воронкова Валентина Григорівна</i>	Доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри менеджменту організацій, декан факультету менеджменту і фінансів Запорізької державної інженерної академії, академік Української Академії Політичних наук, академік Міжнародної Академії наук вищої школи
3.	<i>Швець Євгеній Якович</i>	Доктор філософії, професор, завідувач кафедри фізичної та біомедичної електроніки, перший проректор Запорізької державної інженерної академії
4.	<i>Швець Дмитро Євгенович</i>	Кандидат соціологічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій
5.	<i>Мельник Вікторія Володимирівна</i>	Здобувач кафедри менеджменту організацій Запорізької державної інженерної академії
6.	<i>Рижова Ірина Станіславівна</i>	Кандидат філософських наук, доцент кафедри політології та права Запорізького Національного технічного університету, докторант кафедри філософії Запорізького національного університету
7.	<i>Ясир Максим Миколайович</i>	Аспірант кафедри філософії Запорізького національного університету
8.	<i>Лебединська Олена Володимирівна</i>	Аспірант кафедри філософії Запорізького державного університету
9.	<i>Шайкевич Дмитро Михайлович</i>	Здобувач кафедри філософії Запорізького національного університету
10.	<i>Шведовський Сергій Едуардович</i>	Здобувач кафедри соціально-економічних дисциплін Запорізького юридичного інституту МВС України
11.	<i>Янок Світлана Вікторівна</i>	Аспірантка Київського національного університету культури і мистецтв, кафедра гуманітарних наук
12.	<i>Кривега Катерина Володимирівна</i>	Аспірант кафедри теорії та практики менеджменту Запорізького національного університету
13.	<i>Шавкун Ірина Григорівна</i>	Кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедрою ділової іноземної мови, декан факультету менеджменту Запорізького національного університету

1	2	3
14.	<i>Карим Эль Гуэссаб</i>	Аспірант кафедри філософії Запорозького національного університету
15.	<i>Братаніч Борис Володимирович</i>	Кандидат філософських наук, доцент, зав. кафедрою проєктивної освіти Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
16.	<i>Долженков Олег Олександрович</i>	Кандидат політичних наук, докторант кафедри філософії та політології Національного університету внутрішніх справ
17.	<i>Линник Ігор Валентинович</i>	Асистент кафедри філософських та соціальних наук Київського національного торговельно-економічного університету, факультет банківської справи
18.	<i>Леоценко Дмитро Іванович</i>	Здобувач кафедри філософії Запорізького національного університету
19.	<i>Макаренко Наталія Геннадіївна</i>	Кандидат філософських наук, доцент докторант кафедри філософії гуманітарних наук Київського національного університету імені Тараса Шевченка
20.	<i>Сідоренко Світлана Василівна</i>	Викладач Запорізького будівничого технікуму, аспірантка кафедри менеджменту організацій Запорізької державної інженерної академії
21.	<i>Сердюк Інна Леонідівна</i>	Аспірант кафедри філософії Запорізького державного університету, старший викладач Південноукраїнського інституту бізнесу
22.	<i>Скворець Володимир Олексійович</i>	Аспірант кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін Запорізького інституту післядипломної педагогічної освіти
23.	<i>Шатохін А.М.</i>	Завідувач кафедри історії та філософії Уманського державного аграрного університету
24.	<i>Ажажа Марина Андріївна</i>	Зав. лабораторії кафедри менеджменту організацій Запорізької державної інженерної академії

Вимоги
до статей, публікуємих в збірнику наукових праць
“ГУМАНІТАРНИЙ ВІСНИК Запорізької державної інженерної
академії”

Плідно відредагований текст електроннопису (кількість авторів не більше трьох) на українській (або російській) мові повинен бути представлений до редакції на дискеті формату **3,5”** в редакторі MS Word та одним роздрукованим примірником з підписами усіх авторів.

Об’єм статті, включаючи табличний, графічний, текстовий матеріал, посилання на джерела та малюнки, мінімальний 5 сторінок, а максимальний – 22.

Формат аркушу: A4, поля – 20мм, шрифт Times Arial – 14пт, міжрядковий інтервал – 1,0, абзац – 1,25 см, Ілюстрації (максимально спрощені) розміром не більше одного аркушу A4 виконані в форматі CDR (BMP) та XLS з наступним перекладом в формат GIFF та розташовуються по тексту електроннопису. Виконання ілюстрацій графічним вбудованим редактором MS Word не допускається. Таблиці повинні бути пронумеровані та мати заголовки та посилання на них по ходу тексту.

Інформаційний перелік джерел повинен відповідати послідовності згадування джерел інформації по тексту. Книги (монографії) обов’язково повинні вмістити прізвища та ініціали перших трьох авторів, назву, місто видавництва, назву видавництва (або організацію, що видала), рік видання та загальну кількість сторінок. Для статей із журналів та збірників потрібно вказувати прізвища та ініціали перших трьох авторів, назву статті (без скорочення), місце та назву видання, номер та рік випуска та сторінки, на яких знаходиться стаття. Перелік джерел, інформації повинен приводитися на мові оригіналу.

Електроннопис повинен починатися з рядка прізвищ та ініціалів (або ім’я) авторів, на наступному рядку в круглих дужках місто (ці два рядки вирівнюються по правому краю аркуша), далі через один інтервал виділена жирним шрифтом назва (вирівнюється по центру), далі йде через один інтервал **Анотація**, **Ключові слова** та **Реферат** (на українській, російській та англійській мовах) текст статті (на українській або російській мові) з **Вступом**, **Обговоренням проблеми** та **Висновками**, а потім – **Джерела**.

Для публікації до редакції надсилається:

1. Паперовий та електронний варіант статті двома файлами: з розширенням *.rtf – стаття та з розширенням *.doc – відомості про авторів, де вказано прізвище, ім’я та по-батькові, науковий ступінь та звання, членство в наукових академіях, посада та місце постійної роботи чи навчання (повна назва організації, підрозділ, посада та робочі, домашні адреси та телефони, адреса електронної пошти (обов’язково)).

2. Завірена рецензія для студентів, аспірантів, випускників та пошукачів з можливістю до публікації.

Матеріали направляти:

69006, м.Запоріжжя, пр.Леніна, 226, кімн.Л413. Запорізька державна інженерна академія, редакція “Гуманітарного вісника”.

При не виконанні цих вимог статті не приймаються. Статті, відхилені рецензентами та редакційною колегією, повертаються авторам з аргументацією свого рішення.

Для нотаток

Збірник наукових праць
Гуманітарний вісник
Запорізької державної інженерної академії

*за напрямом філософія-фаховий
заснований 2 лютого 2001 року*

Випуск №21 (2005 рік)

Упорядники:

Воронкова В.Г., д.ф.н., професор

Рецензенти:

Бех В.П. – д.ф.н., професор

Додонов Р.О. – д.ф.н., професор

Технічний редактор:

Ажажа М.А., зав. лабораторією
кафедри менеджменту організацій

69006, м. Запоріжжя, проспект Леніна, 226,
Запорізька державна інженерна академія,
кімната Л-413, тел. (0612) 2238-292
електронна версія <http://www.zgia.zp.ua>
електронна скринька gumviszgia@zgia.zp.ua

Засновник і видавець:

Запорізька державна інженерна академія.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової
інформації “Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії”
серія КВ №9770 від 15.04.2005 року.

Підписано до друку 18.12.04 р. Папір типогр. №1
Умов. видав. арк. 12,9 Умов. друк. арк. 13,2 Наклад 300 прим.
Замовлення №1024

Видавництво:

Редакційно-видавничий відділ Запорізької державної інженерної академії:
69006, м. Запоріжжя, просп. Леніна, 226, ЗДІА, кімн. 96 Тел. (0612) 2238-596
Оригінал-макет виготовлено в редакції “Гуманітарного вісника ЗДІА”
Надруковано з електронного оригінал-макету редакції в РВВ ЗДІА